

ni Estrabó no crec que ho facin dels Contestans: veg. el bon comentari de Laserre, en l'ed. del llibre III d'Estrabó dedicat a Hispània (coll. Budé, II, p. 198). I, per a la qüestió, bastant indecisa, dels límits entre Edetans i Contestans, veg. el resum que n'he donat a l'article *Aitana*, més crític, fidedigne i complex que les opinions de Llorente, Diago i Fz. Guerra (resumides en la GGRV, Alac., p. 146 i en *El Arch.*).

I aprofitem una dada directa. A Benissa vaig recollir el nom *Tossal de Cossentari* (*kosentári*), nom d'una serra damunt el poble (xxxiv, 90.19). És a la part Sud del terme, limitant amb Calp, i s'hi han fet cases a un vessant i l'altre, perquè consta «*Cosentari caserío*» a l'ajuntament de Benissa; i la variant *Consentari* com a «caserío» a l'ajuntament de Calp (aquí, doncs, també hi va haver la propagació de nasal com en *Co(n)centaina*).

Ara bé, SSiv. (p. 138), a l'art. *Benissa*, copiant d'un doc. de 1386, del procurador del Comte de Dénia, en què es fixa els termenals entre Calp, Teulada i Benissa, posa el toçal de *Consentori*, després de la muntanya de *Canor* --- coll d'*Albarquies*, i aljub de *Benilafit*, i seguit de *Ràfol de Calp*, *Benimarraig*, i *Assut del Ràfol*: tots ells, com ell observa, noms anteriors a la reconquesta. És evident que es tracta del mateix tossal que vaig oir, i que anomenen els dos municipis; i només es pot dubtar si la ò de SSiv. és per error de lectura en lloc de *a*, o si hi hauria alguna labialització arabitzant (entre *t* i *r*). Una explicació simple, i bastant obvia, és que es tracti d'un adj. «nisba» (en *-i*) format per l'àrab, *qosentāni*, probablement *ḡebel qosentāni* 'turó dels contestans': com que el vulgar hispànic reculava l'accent en els «nisbas» quan la penúltima era llarga, pronunciat *kosentāni* hi hagué dissimilació de les dues *n-n* en *-ari*.

Com que Benissa es troba 25 k. a l'ONO. del cim de l'*Aitana* (SERRA EDETANA), i a uns 40 k. de Cocentaina, en direcció ENE., la meua fundada conjectura, seria doncs, que aquest tossal, servís de molló limítrof, entre aquells *Κοντεστανολ παράλιοι* ('contestans costers') de què ens parla Ptolemeu, i els Edetani, que l'*Ora Maritima* d'Avienus posa a continuació dels Bastetans (o Bastuli); almenys hi ha el fet que les fonts d'Estrabó i Ptolemeu (en aquest cas Artemidor i Poseidonios), feren força confusió entre *Bastuli* i *Bastetani*; i l'un d'ells parlant d'aquests, i l'altre parlant dels *Bastuli*, els situen al Nord de BARIA (> *Vera* que ja només és uns 90 k. SO. d'Oriola, i a uns 130 de l'*Aitana*) (veg. Estrabó III, 1.7, amb nota de Laserre, vol. I, 28.6, i 186, i García Bellido, *Hispania Graeca* I, 30-33); i per a la versemblant confusió que acusen algunes d'aquestes fonts entre el *Calpe* de Gibraltar i el penyal d'Ifac del *Calp valencià*, veg. el que n'hem escrit a l'article *Calp*. En fi, en tot cas queda establerta la situació de EDETANA a la Serra d'*Aitana*, per l'etimologia quasi irrecusable que n'hem establert a l'article corresponent.

neguda ens podria ajudar molt en aquesta qüestió. Els celtòlegs no hi estan ben d'acord; però tant Holder⁶ com Horst Schmidt donen per cert que és nom cèltic; i s'hi ajunten les dades epigràfiques que en el mateix sentit hi ha afegit Whatmough⁷ (d'ells i dels Haedui, XIII, 2843 etc.); admetent que *Contesta-* ve de *Conteð-ta-*, amb el canvi *-dt-* > *-st-* conegut de tot l'indoeuropeu, sembla que considera la grafia *Contextos* d'una inscr. d'Autun, com llatinització *xt* en lloc de *Contestus* (Bisbe de Bayeux, *Acta Sanctorum*). Realment en *Contestani*, és clar que *-TANI* no és més que el conegut sufix *-TANI* dels noms de tribu (com *Edetani*) de manera que no hi ha lligam amb les formes participials com ll. *contextus*; morfològicament, com arrel, és preferible *CONSED-*, i també perquè el verb *contexere* és cosa estrictament llatina, i en cèltic *CON-* és prefix nominal més que verbal.

Com a lingüistes romanistes no ens toca resoldre la discussió entre els celtòlegs, però podem acceptar llur acord quant a la celticitat del nom. Ja a l'article *Aitana* hem arribat a la convicció que els contestans eren uns nou-vinguts, que s'havien obert camí i ocupat terres introduint-se enmig de la vasta zona ibèrica dels edetans, assenyalats des de Múrcia fins al Túria. Vindrien de les terres celibèriques de la «Meseta», cap a les fèrtils costes del Mediterrani: una mica com els celtibers de *Segobriga* (Sogorb) empenyent Palància avall fins a l'ibèric *Saguntum*; o com els de la zona de Linares, entorn de CASTULO, que barallant-se amb ibèrics purs, torbaven el generós intent de Sertori d'organitzar una república ibero-romana independent de Sulla i de Pompeu.

Admetrem, doncs, que siguin uns celtas que barrejant-se amb ibers es farien una nova pàtria cap a la Serra de Mariola, formant-hi el nucli central de *CONTESTANIA* > *Cocentaina*: on els veiem, primer i per damunt de tot; i després, anaren penetrant cap a llevant, fins que, en el temps posterior, acostant-se al de Ptolemeu, aquests contestans (ibers tenyits de celtisme), ja eren *παράλιοι*, i arribaven fins a aquest molló coster del Tossal *Cossentari*; tot deixant ibers purs, al Sud (*Aitana* EDETANA), i a l'Horta valenciana o el Camp de Llíria, on hom situa *Edeta*.

Hom ha manifestat estranyesa, davant l'etim. de *Cocentaina*, pel fet de ser un nom de regió, pensant potser que «*VILLA CONTESTANA*» o «*OPPIDUM CONTESTANUM*», eren més naturals, puix que és una vila; però ¿per què *-ANIA*? Dubte ben immotivat: és un cas ben repetit en la toponímia paleo-hispànica. És ben conegut que el nom de la vila de *Boltaña* a l'Alt Aragó ve de la *BARBITANIA*, o d'una variant fonètica (*BOLB-*).

Sobre *Idanha a Velha*, vila decadent (avui mig oblidada) al S. de Portugal, han escrit molt els filòlegs portuguesos: era al Nord d'Alcántara i Oest de Coria: els uns ho fan venir d'un EDETANIA nom germà de la valenciana; altres invoquen un *Igaeditania* d'inscripcions;⁸ altres troben només *Egitania* en el S. VII (*Esp. Sagrada* XIV, trat. 47, cap. 1): cf. *Egeta*, *Egetius*, *Egit-*, *Egoitius*, *Egius*, en inscrrs. gèl·liques (Holder,

Si l'etimologia remota dels *CONTESTANI* fos ben co-